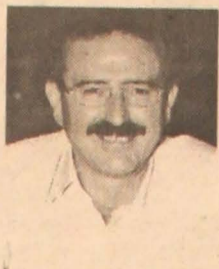

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ

Γράφει ο Γιάννης Τσιμητρός εκπ/κος -χοροδιδάσκαλος

Η πλειοψηφία των Βλάχων όταν αυτοπροσδιορίζονται, στη γλώσσα τους κάνουν τη χρήση του όρου «Αρμούν-Αρμούν». Ο όρος αυτός είναι

παραφθορά του λατινικού όρου «Romanus» όπως ο όρος «Ρωμίος» είναι παραφθορά του ελληνικού όρου Ρωμαίος». Οι δύο αυτοί όροι είναι ταυτόσημοι καθώς και οι δύο προσδιορίζουν, ο ένας στα λατινικά και ο άλλος στα Ελληνικά τον «πολίτη» και αργότερα τον «πολιτισμικό κληρονόμο» της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, της μετέπειτα «Ρωμανίας», της κρατικής και πολιτισμικής οντότητας που είναι περισσότερο γνωστή σε μας με τον νεολογικό όρο Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Θα πρέπει να γνωρίζουμε πως ο όρος «Ρουμανία» και «Ρουμάνοι» είναι μάλλον, δύο όροι νεολογικοί που υιοθετήθηκαν από τους Ρουμάνους μόλις στις αρχές του 19ου αιώνα..

Ο όρος «Βλάχος-Βλάχοι» έχει γερμανική καταβολή. Χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό των Ρωμαίων και γενικά των εκλατινισμένων γλωσσικά κατοίκων των Ρωμαϊκών εδαφών. Ο όρος πέρασε να χρησιμοποιείται αργότερα στους Σλάβους, στους Βυζαντινούς και στους Οθωμανούς. Πρέπει να πούμε ότι από τους Βυζαντινούς χρόνους μέχρι σήμερα ακόμα ο όρος « βλάχος-βλάχοι» με το βήτα μικρό δηλώνει τους συνήθως νομαδικούς πληθυσμούς που ασχολούνται με την κτηνοτροφία και κατεπέκταση έφτασε να δηλώνει στα νεοελληνικά τον νομαδοκτηνοτρόφο, τον άξεστο, τον αγροίκο, τον απολίτιστο, τον χωριάτη.

Ο όρος «Κουτσόβλαχος-Κουτσοβλάχοι» είναι ένας μάλλον αποτυχημένος σύνθετος όρος ο οποίος μοιάζει να είναι προσβλητικός για τους Βλάχους. Χαρακτηριστική παραμένει η επισήμανση του Αρχιεπισκόπου Σπυρίδωνα Βλάχου προς τον ακαδημαϊκό δάσκαλο Αλέξανδρο Σβώλο πως: «οποιος αναφέρεται σε «Κουτσόβλαχους» είναι ο ίδιος «Κουτσοσυγγραφέας».

Πριν την έκρηξη των Βαλκανικών εθνικισμών και των επακόλουθων προπαγανδών, είχε χρησιμοποιηθεί ο όρος «Ελληνόβλαχος-Ελληνόβλαχοι» και είναι εμφανές ότι περιέχει μια πολιτισμική και πολιτική διάκριση και διάσταση. Είχε λόγον ύπαρξης και χρήσης για όσο καιρό χρησιμοποιούνταν σε αντιδιαστολή με τον όρο «Σλαβόβλαχος-Σλαβόβλαχοι» ο οποίος με την σειρά του χρησιμοποιούνταν για τον πολιτισμικό προσδιορισμό των Ρουμάνων. Σήμερα πια η προσδιοριστική χρήση του όρου «Έλληνας» ως πρώτο συνθετικό φαντάζει ως πλεονασμός, όπως ίσως στις περιπτώσεις των όρων «Ελληνοπόντιος» και «Ελληνοκαρμανλής».

Ωστόσο, χρησιμοποιείται ο όρος «Αρβανιτόβλαχος» ίσως λόγω αδυναμίας αντικατάστασής του από κάποιον άλλο και λόγω της μακρόχρονης χρήσης του. Ο όρος αυτός δηλώνει εκείνους τους Βλάχους των οποίων οι πρόγονοι είχαν βρεθεί να κατοικούν ανάμεσα σε «Αρβανίτες»-αλβανόφωνους πληθυσμούς. Και η συμβίωση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη πολιτισμικών αλληλοεπιδράσεων.. Οι

«Αρβανιτόβλαχοι» δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας κλάδος των «Βλάχων», διασκορπισμένων σε διάφορα μέρη της Μακεδονίας, της Στερεάς Ελλάδας, της Ηπείρου, της Αλβανίας, της ΠΓΔΜ και μέχρι την Ρουμανία και Αμερική όπου βρέθηκαν ως μετανάστες.

Για τους «Αρβανιτόβλαχους» χρησιμοποιούνται οι όροι «Φαρσαριώτες ή Φρασαριώτες» (χωριό Φράσαρη Πρεμετής), «Κεστρινιώτες» (Κοστρέσι), «Ζαρκανιώτες» (Ζάρκανη), «Γκουμπλιάροι» (Κομπλιάρα), «Πλεασιώτες» (Πλεάσα), «Κολωνιάτες» (περιοχή Κολωνίας), «Μουζικιαραίοι» (Μουζακιά), «Τσαμουρένιοι» (περιοχή Τσαμουριάς Θεσπρωτίας) και «Μιτσιντόνιοι» (Κεφαλόβρυσσο-Μετζιτίε Πωγωνίου). Σε κάποιους από αυτούς δίνεται το όνομα «Ντότάνοι» με σκωπτικό χαρακτήρα λόγω της συχνής χρήσης της λέξης «ντότ» που σημαίνει «δεν, δίχως, όχι».

Στην Ήπειρο και την Στερεά Ελλάδα για τους Αρβανιτόβλαχους χρησιμοποιείται ο όρος «Καραγκούνιοι» ή «Καραγκούνηδες» (δεν έχουν σχέση με τους ελληνόφωνους αγροτικούς πληθυσμούς της δυτικής πεδινής Θεσσαλίας που και αυτοί είναι γνωστοί με τον όρο αυτό). Πρέπει να επισημανθεί, επίσης, ότι η εξαφανισμένοι, εδώ κι έναν αιώνα ομάδα των «Μαυρόβλαχων», γνωστή ως «Μορλάκοι», που έζησαν κατά μήκος των ακτών της Δαλματίας, αποτελούσαν μια λατινογενή γλωσσική οντότητα ανεξάρτητη των «Βλάχων-Αρμάνων».

Οι όροι «Μπουρτζόβλαχοι», «Καράβλαχοι», «Αγριόβλαχοι», «Γκόγκας», «Λατισιβάτης» και «Τσιομπάνος» έχουν σκωπτική και μάλλον προσβλητική χροιά και η χρήση τους δεν ενδείκνυται.. Ο όρος «Τσιντάριοι» αναφέρεται στους Βλάχους που βρέθηκαν μετανάστες στα τέλη του 18ου αιώνα στις περιοχές της Σερβίας, στα εδάφη των Αψβούργων στην Βοϊβοντίνα, την Κροατία και την Ουγγαρία και έχει σκωπτικό περιεχόμενο, αν και στην πορεία ο όρος αυτός απέκτησε μια ταξική μάλλον τιμητική διάκριση.

Ανάμεσα στους Βλάχους χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι για τον προσδιορισμό ποικίλων ομάδων. Έτσι έχουμε: «Γραμουσιάνοι, Τσίπηδες» (περιοχή Γράμμου) «Μοσχοπολιάνοι ή Σκουμπουλιάνοι» (περιοχή Μοσχόπολης), «Μπιτουλιάνοι» (Μοναστήρι), «Ζαγοριάνοι» (Ζαγόρι), «Μότσιανοι» (Νότια Πίνδος), «Βεργιάνοι» (Βέροια), «Σεαριάνοι» (Σέρρες), «Μπασιώτες» (Βωβούσα) και ένα σωρό άλλοι όροι τοπωνυμικής κυρίως προέλευσης.

Μια ιδιαίτερη ομάδα είναι αυτή των «Μογλενιτών Βλάχων» ή «Βλαχομογλενιτών», οι οποίοι κατοικούν σε έξι χωριά ανάμεσα στους Νομούς Πέλλας και Κιλκίς και έναν ακόμη που βρίσκεται πίσω από τα σύνορα στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της «Μακεδονίας». Επισημαίνεται πως ο όρος «Μογλενίτες Βλάχοι» ή «Βλαχομογλενίτες», αν και τοπωνυμικής προέλευσης, είναι σίγουρα νεολογικός και ουσιαστικά άγνωστος, τόσο στους ίδιους, όσο και στους γειτονικούς βλαχόφωνους και αλλόγλωσσους πληθυσμούς. Επιπλέον, οι «Βλαχομογλενίτες», σε αντιδιαστολή με τους υπόλοιπους βλαχόφωνους πληθυσμούς, είναι οι μόνοι Βλάχοι που χρησιμοποιούν αυτοπροσδιοριστικά τους όρους «Βλάου-Βλάσι», δηλαδή «Βλάχος-Βλάχοι», στη δική τους βλάχικη γλώσσα.

Έντεχνος, νεολογικός και σίγουρα πολιτικός είναι ο ρουμανικός όρος «Μακεδορομάνοι» ή «Μακεδόνες». Επιπλέον, ο όρος αυτός είναι άδικος για τους Βλάχους καθώς ιδιαίτερα οι μητροπολιτικές τους εστίες εκτείνονται πολύ πέρα από γεωγραφικά όρια της Μακεδονίας, στη Θεσσαλία, την Ήπειρο και την Αλβανία.

Τελικά, ο όρος «Βλάχος-Βλάχοι» μοιάζει να είναι ο επικρατέστερος και πιθανά ο ορθότερος για τον προσδιορισμό των Βλάχων. Και αυτό γιατί οι ίδιοι οι Βλάχοι προτιμούν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο όταν αυτοπροσδιορίζονται στα ελληνικά. Επιπλέον, ο όρος αυτός γίνεται κατανοητός και είναι σε χρήση και στις υπόλοιπες βαλκανικές γλώσσες, σε αντιδιαστολή με τον όρο «Αρμούν-Αρμούνιοι» ή «Αρμάνος-Αρμάνοι» που είναι άγνωστος πέρα από τους κύκλους των ειδικών και βέβαια τους ίδιους τους Βλάχους

(πηγή: Περίληψη από ομιλία του Αστέριου Κουκούδη, Βεροιώτη συγγραφέα).

για την οστεοαρθρίτιδα

τόνοι ετησίως) και τα νεότερα ειδικά φάρμακα κριβες επεμβάσεις, μετώπιση της νόσου, ώσεων της. Στην Ελλάδα τουλάχιστον 20.000 (αρθροπλαστικές), ιας εκτιμάται περί τις

αναφέρονται σε εισηκαν κατά τη διάρκεια θοπαιδικού Συνεδριείται στο συνεδριακό» της Θεσσαλονίκης ηγητού ορθοπαιδικής τήμιο Θεσσαλονίκης

αρθρίτιδα του ισχίου, γένεια έχει τουλάχιστο άσχει από την ασθε-

νεια. Όταν εντοπίζεται σε νέα άτομα και η συντηρητική αγωγή έχει αποτύχει, η απόφαση για χειρουργική επέμβαση είναι πάντα δύσκολη.

Τα πλεονεκτήματα των νέων τεχνικών επεμβάσεων είναι ο λιγότερος μετεγχειρητικός πόνος, το καλύτερο αισθητικό αποτέλεσμα, η ελάχιστη βλάβη λόγω της μη αποκόλλησης μυϊκών μαζών, η γρήγορη αποκατάσταση και ο μικρότερος χρόνος παραμονής των ασθενών στο νοσοκομείο.

Μια νέα τεχνική ολικής αρθροπλαστικής επιφανείας του ισχίου φαίνεται ότι υπόσχεται πολλά στην αντιμετώπιση της οστεοαρθρίτιδας στα νέα αυτά άτομα. Η προσπέλαση γίνεται στην πρόσθια επιφάνεια του ισχίου με μια μικρή τομή δέρματος 7 περίπου εκατοστών χωρίς αποκόλλησης μυών. Εκτός από τη γρήγορη και θεαματική αποκατάσταση των ασθενών η μέθοδος έχει ελάχιστη απώλεια αίματος και μικρότερο κόστος σε σχέση με τις συμβατικές μεθόδους.